

Bulletin České asociace pedagogického výzkumu 1/2017

V prvním čísle Bulletinu přinášíme mnoho nových informací pro komunitu pedagogů. Za pozornost stojí pozvánka na konferenci ČAPV v Hradci Králové a výzvy pro autory časopisů Pedagogická orientace a Studia paedagogica.

výbor ČAPV

Z VÝBORU ČESKÉ ASOCIACE PEDAGOGICKÉHO VÝZKUMU

1. Slovo předsedy

Vážené členky, vážení členové ČAPV,

předkládáme Vám především díky neutuchajícímu úsilí Petra Knechta první číslo Bulletinu ČAPV v roce 2017. V tomto roce nás čeká významný moment v životě asociace: volby nového výboru. Výzvu k nominacím a nominační proceduru ohlásíme ve druhém letošním čísle bulletinu, ale rozhodně už je čas přemýšlet o vhodných kandidátech.

Samozřejmě výzkumníky na poli pedagogických věd čekají i jiné změny. Konečně se prý změní hodnocení výsledků výzkumu a výzkumných organizací. Ozývá se volání: Kafemlejnek je mrtev, ať žije ... co vlastně? Pokud jste už studovali – a věřím, že ano – usnesení vlády ČR ze dne 8. února 2017 č. 107 o Metodice hodnocení výzkumných organizací a hodnocení programů účelové podpory výzkumu, vývoje a inovací, asi víte, co mám na mysli. Pokud máte pocit, že na tyto „převratné“ změny má asociace nějak reagovat, podněty napište mně či kterémukoliv Vám milému členovi výboru.

Petr Novotný, předseda

2. Pozvánka na XXV. konferenci ČAPV

Konference ČAPV v roce 2017 se bude konat od středy 13. 9. do pátku 15. 9. na Pedagogické fakultě Univerzity Hradec Králové. Tématem konference je „Vliv technologií v oblasti vzdělávání a v pedagogickém výzkumu“. Přihlašování na konferenci bude probíhat od 1. do 30. 3. 2017 na webových stránkách konference <http://cpvuhk.cz/capv-2017>. Jménem organizátorů děkujeme za Váš zájem a těšíme se na setkání v roce 2017.

Stanislav Michek

ČAPV 2017
Centrum pedagogického výzkumu Pedagogické fakulty Univerzity v Hradci Králové Vás zve na
XXV. výroční konferenci České asociace pedagogického výzkumu s tématem
Vliv technologií v oblasti vzdělávání a v pedagogickém výzkumu
Konference se koná pod záštitou místopředsedy vlády pro vědu, výzkum a inovace MVDr. Pavla Bělobrádka, Ph.D., MPA, hejtmána Královéhradeckého kraje PhDr. Jiřího Štěpána, Ph.D., primátora města Hradec Králové MUDr. Zdenka Finka a děkanky Pedagogické fakulty Univerzity v Hradci Králové doc. PhDr. MgA. Františky Vaníčky, Ph.D..
Termín konání: **13. – 14. 9. 2017**
Metodologické semináře: **15. 9. 2017**
Místo konání: Pedagogická fakulta Univerzity Hradec Králové, budova společné výuky A, Hradecká 1227, Hradec Králové – viz [Detail budovy](#)

- **Téma konference**
- **Plenární přednášky**
- **Sekce**
- **Metodologické semináře**
- **Program**
- **Organizační a vědecký výbor konference**
- **Praktické informace**
- **Přihlašování a pokyny pro autory**

Copyright © 2017 | WordPress Theme by [RPS Themes](#)

3. Nové tváře v ČAPV

K datu zveřejnění Bulletinu ČAPV byly nově na základě přihlášení a po souhlasném projednání výborem přijaty do řad členů ČAPV nové členky a členové (v abecedním pořadí):

- **Mgr. Jan Berki, Ph.D.**, Katedra pedagogiky, Fakulta přírodovědně-humanitní a pedagogická TUL. Deklarovaná oblast zájmu: didaktika informatiky, ICT.
- **Mgr. Vlastimil Chytrý, Ph.D.**, Katedra preprimárního a primárního vzdělávání, Pedagogická fakulta UJEP. Deklarovaná oblast zájmu: didaktika matematiky, metodologie výzkumu, statistika.
- **Mgr. Roman Kroufek, Ph.D.**, Katedra preprimárního a primárního vzdělávání, Pedagogická fakulta UJEP. Deklarovaná oblast zájmu: environmentální výchova, didaktika přírodních věd.
- **Mgr. Jana Navrátilová, DiS.**, Ústav pedagogických věd, Filozofická fakulta MU. Deklarovaná oblast zájmu: třídní klima, výuková komunikace na ZŠ, diferenciacce ve vzdělávání, tranzice a transfer ve vzdělávací dráze žáků.
- **Mgr. Martina Pražáková**, Pedagogická fakulta UK v Praze. Deklarovaná oblast zájmu: didaktika biologie a geologie, neformální vzdělávání.
- **Mgr. Zdeněk Rehtik**, Katedra primární a preprimární pedagogiky, Pedagogická fakulta UP. Deklarovaná oblast zájmu: tělesná výchova, efektivita TV, motorika žáka, výchova ke zdraví na 1. stupni ZŠ.
- **RNDr. Hana Svobodová, Ph.D.**, Katedra geografie, Pedagogická fakulta MU. Deklarovaná oblast zájmu: socioekonomická geografie, regionální rozvoj, didaktika geografie, terénní výuka.

Novým členům a členkám byl zaslán přijímací dopis se základními informacemi. Přejeme jim ještě touto cestou profesní elán, neutuchající zájem o pedagogický výzkum a mnoho úspěchů. Od nových kolegů a kolegyně očekáváme, že vnesou do činnosti asociace nové podněty a budou pro komunitu pedagogického výzkumu aktivními, platnými a perspektivními členy.

Petr Novotný, předseda

KONFERENCE – SEMINÁŘE – WORKSHOPY

- Ve dnech 16.–17. 3. 2017 se na PdF UP v Olomouci uskuteční 24. výroční konference České pedagogické společnosti s názvem **Škola pro všechny aneb Interdisciplinarita ve školní edukaci a pedagogických vědách**. Více viz http://cpds.cz/konference_2017.php
- Ve dnech 26.–30. 6. 2017 se v Praze uskuteční **7th IEA International Research Conference**. Více viz <http://www.iea.nl/irc-2017.html>
- V termínu 28.–30. 6. 2017 se v Brně uskuteční konference **International Council on Education for Teaching 61st World Assembly 2017**. Více viz www.icet2017.org
- Ve dnech 13.–15. 9. 2017 se v prostorách Pedagogické fakulty UHK uskuteční 25. konference ČAPV zaměřená na téma **Vliv technologií v oblasti vzdělávání a v pedagogickém výzkumu**. Více viz <http://cpvuhk.cz/capv-2017>

- V termínu 29. 8.–2. 9. 2017 se v Tampere bude konat konference **European Association for Research on Learning and Instruction (EARLI)**. Více viz <https://earli.org/earli-2017>
- V termínu 27.–29. 9. se v Lisabonu uskuteční konference Association for Research on Textbooks and Educational Media (IARTEM) nazvaná **Changing media – changing schools?** Více viz <https://iartemblog.wordpress.com/conferences/lisbon/>
- Ve dnech 6.–8. 10. 2017 se v Augsburgu uskuteční konference International Society for Historical and Systematic Research on Textbooks and Educational Media nazvaná **Religion and Educational Media**. Více viz <http://www.philso.uni-augsburg.de/en/lehrstuehle/paedagogik/igschub/news/>

ČASOPISY: PRÁVĚ VYCHÁZÍ

Orbis scholae 1/2016

První číslo časopisu Orbis scholae roku 2016 uveřejňuje následující studie: Informální mezi-generační učení v učitelských sborech: rozdíly v zapojení generací do učebních interakcí (P. Novotný, K. Brücknerová), Klíčová témata a metody ve výzkumu soukromého doučování (V. Šťastný), Meziškolní mobilita: přehledová studie výzkumných témat (J. Vyhnálek), Možnosti praktické práce s daty z mezinárodních vzdělávacích studií: problémy a jejich praktická řešení (P. Soukup), Výukové případové studie a jejich využití (J. Mareš).

<http://www.orbisscholae.cz>

Pedagogická orientace 3/2016

Třetí číslo časopisu Pedagogická orientace roku 2016 uveřejňuje následující studie: Metodologické otázky srovnávací pedagogiky: podněty pro koncipování komparativních studií (M. Rabušicová, K. Záleská), Diskurzivní analýza a její využití ve výzkumu edukačních jevů (D. Klapko), Konverzační analýza a interakce ve třídě: východiska a metodologické aspekty (F. Tůma), Uplatnění fenomenografického přístupu na příkladu výzkumu využívání digitálních technologií ve vzdělávání (H. Staudková), Prozatím nevyužitá šance: situační analýza v pedagogickém výzkumu (J. Kalenda), Když čísla a slova spolupracují: smíšený design v ukázkách z výzkumu moci ve školní třídě (K. Vlčková, K. Lojdová), Velikost a reprezentativita výběrového souboru v kvantitativně orientovaném pedagogickém výzkumu (P. Soukup, I. Kočvarová), Aplikace metody ukotvujících vinět v pedagogickém výzkumu: přehled literatury a metodologická doporučení (H. Voňková, O. Papajoanu, S. Bendl), Analytika učení: nový přístup ke zkoumání učení (nejen) ve virtuálním prostředí (L. Juhaňák, J. Zounek).

<https://journals.muni.cz/pedor>

NOVINKA: Pedagogika 6/2016

Šestá číslo časopisu Pedagogika roku 2016 obsahuje stati: Making Sense of Data: Objectivity and subjectivity, fact and value (P. Standish), Narratives of Educational Research: Representations and mis-presentations in a time of interpretation (H. Hoveid, M. H. Hoveid), Educational Neuroscience

and Reconsideration of Educational Research (F. R. Flobakk), Producing Knowledge for Improvement: The 3A procedure as a tool for content-focused research on teaching and learning (J. Slavík, T. Janík, P. Najvar), Creating Short Forms for Construct Measures: The role of exchangeable forms (K. A. Hagtvet, K. Sipos).

<http://pages.pedf.cuni.cz/pedagogika>

NOVINKA: Studia paedagogica 4/2016

Poslední číslo časopisu Studia paedagogica roku 2016 obsahuje následující stati: Homework in Primary School: Could It Be Made More Child-Friendly? (K. L. Holte), Framing Narratives: Youth and Schooling, Silencing and Dissent (M. Bunting, G. H. Moshuus), Pupil Nonconformity at School (K. Lojďová), Giftedness and Creativity in Preschool Age Children: A Pilot Study (J. M. Havigerová, V. Smetanová, I. Křoustková-Moravcová), Preschool Children in Book-Reading Situations with Parents: The Perspective of Personal Agency Theory (P. Gavora), Educational Engagement, Care, and Inclusion: A Narrative about La Giostra, a Nursery School in Florence (Italy) (F. Gobbo).

<http://www.studiapaedagogica.cz>

NOVINKA: E-pedagogium 3/2016

Třetí loňské číslo časopisu E-pedagogium uveřejňuje následující odborné články a statě: Hodnotenie a vykazovanie akademických činností ako fragmenty zmien klímy na fakultách pripravujúcich učiteľov (Š. Chudý, P. Neumeister), Čtenářská gramotnost, čtenářská kompetence a čtenářské strategie v kontextu současného českého kurikula (D. Vicherková, V. Řeřichová), Metody výuky čtení v belgickém vzdělávání, inspirace pro nás (I. Košek Bartošová, M. Karásková), Ideologizace výuky němčiny za protektorátu (V. Velčovský), Profesní kompetence učitelů mateřských škol (A. Smolíková, P. Bobková, J. Kropáčková), Role pedagogického mentora ve zvyšování profesních kompetencí učitele základní školy (M. Otavová), Pojetí mentoringu u začínajících učitelů v České republice a Velké Británii (A. Pazderská), Monologizace učitelových promluv ve vyučování (H. Navrátilová), Autoregulace jako faktor ovlivňující míru frekvence podvádění žáků (A. Římánková), Pedagogický pohľad na edukačný proces podporovaný digitálnymi technológiami (P. Polakovič, M. Vránová), Výuka evoluce a přírodního výběru na českých a britských školách (L. Hlaváčová).

<http://www.pdf.upol.cz/rychle-odkazy/casopis-e-pedagogium/>

Sociální pedagogika 2/2016

Druhé číslo časopisu Sociální pedagogika roku 2016 obsahuje studie: Testing of Intellectual Abilities in Various Sociocultural Environments (D. Denglerová), Teacher Self-Efficacy within the Context of Socially Disadvantaged Pupils' Education (A. P. Šafránková, K. Hrbáčková), Proactive Coping Behavior in Sample of University Students in Helping Professions (J. Vaculíková), Selected Aspects of Social and Legal Protection of Children: Expert Approach versus Public Opinion (S. Vávrová, J. Vaculíková, J. Kalenda).

<http://soced.cz>

Scientia in educatione 1/2016

V loňském prvním čísle časopisu Scientia in Educatione jsou uveřejněny následující stati a studie: Sémantický diferenciál jako jedna z možností zkoumání postojů k chemii u žáků druhého stupně základních škol (M. Kubiátko), Matematické sebehodnocení žáků a žákyň ve 4. a 8. ročníku ZŠ (I. Smetáčková), Chemické úlohy se školními měřicími systémy: motivační orientace žáků v badatelsky orientovaných úlohách (P. Šmejkal, M. Skoršepa, E. Stratilová Urválková, P. Teplý), Typy vzdělávacích komiksů a analýza jejich edukačního potenciálu pro přírodovědnou výuku (E. Trnová, T. Janko, J. Trna, K. Pešková), Efektivita badatelsky orientovaného vyučování na primárním stupni základních škol v přírodovědném vzdělávání v České republice s využitím prostředí školních zahrad (Z. Vácha, T. Ditrich).

<http://www.scied.cz/>

Lifelong Learning 3/2016

Ve třetím čísle časopisu Lifelong Learning roku 2016 byly publikovány následující studie: K evaluaci kurzů kariérového vzdělávání (L. Hloušková, J. Veselá), Kariérní rozhodování u českých studentů v období vynořující se dospělosti (L. Kvitkovičová, J. Máchová), Vztah žáků a studentů k budoucnosti (V. Vitošková, I. Pavelková), Kariérní kompetence a možnosti jejich využití v kariérovém poradenství v České republice (K. Hašková, M. Vaculík), Psychosociální konstrukt kariérové adaptability z pohledu teorie a empirické evidence – přehledová studie (P. Hladěo).

<http://lifelonglearning.mendelu.cz>

MAGISTER: reflexe primárního a preprimárního vzdělávání ve výzkumu 2/2015

V druhém čísle roku 2015 byly publikovány tyto výzkumné texty: Proměny vzdělávání učitelů v primární škole v kontextu digitalizace a budoucnosti práce (L. Podroužek, D. Šafránková), K dovednosti žáků primární školy predikovat svou úspěšnost v řešení nestandardních úloh (E. Nováková), Komunikace o pubertě: dítě – matka – otec (M. Rašková, D. Provázková Stolinská) a Mobilní dotyková zařízení a jejich implementace do výuky na základní škole (P. Částková, J. Kubrický, D. Provázková Stolinská).

<http://kpv.upol.cz>

NOVINKA: Journal of Technology and Information Education 1/2017

První číslo roku 2017 časopisu JTIE obsahuje výzkumné studie: Využití tabletů z pohledu učitelů ZŠ (L. Benediktová), Studenti pedagogické fakulty a jejich pohled na využití elektronických studijních materiálů (M. Chráska), Teorie, styly a strategie učení(se) v e-learningu (M. Klement), Dvě metody evaluace adaptivních studijních materiálů (K. Kostolányová, J. Šarmanová), Distanční výuka informatiky (R. Fojtík), Potenciál a limity e-learningu v dalším vzdělávání učitelů (I. Bednaříková), Analýza studijního postupu studentů v LMS moodle (M. Pastyřík, I. Nagyová), Využití e-learningových nástrojů a ICT v rámci otevřeného a distančního vzdělávání studentů VŠ (M. Firat), Algoritmické a uživatelské počítačové dovednosti absolventů středních škol (H. Havelková), Komparace e-learningu se standardní prezenční výukou na technické vysoké škole (L. Hrušková), Vliv používání interaktivních učebnic na výuku (P. Simbartl), Podnety vedúce k vzdělávání manažérů v oblasti informačno-komunikačních technologií (V. Bolek).

<http://jtie.upol.cz/>

Historia scholastica 1/2016

V prvním čísle časopisu Historia scholastica roku 2016 byly publikovány následující studie: Schule und Geheimdienst in der DDR. Geschichte und Geschichtsschreibung (U. Wiegmann), Transformation of Philosophy from Marxism to Theology in the educational system of Yugoslavia: The Case of Montenegro (V. Zoric), Today, as I become a Pioneer...: Education in the spirit of socialism (Š. Batinić, I. Radeka, S. Šušnjara), Von der bürgerlich-liberalen Pädagogik des 19. Jahrhunderts zur totalitärverfassten sozialistischen Staatspädagogik der 1950er Jahre – Aspekte der erziehungswissenschaftlichen Disziplingeschichte in Ungarn (A. Németh), Pädagogische Wissenschaft in einer (modernen) Fürsorgediktatur – das Beispiel DDR (S. Häder).

<http://www.historiascholastica.com>

NOVINKA: Journal of Pedagogy 2/2016

Druhé loňské číslo časopisu Journal of Pedagogy obsahuje následující studie: Teacher's conceptions of quality in dance education expressed through grade conferences (N. Andersson), Post-formalist explanation of academic achievement: Exploring the contribution of John Ogbu and Joe Kincheloe (Ch. Sinha), Discourses on gender in early childhood education and care (ECEC) setting: Equally discriminated against (D. Pavlović Breneselović, Ž. Krnjaja), Agents pedagogical: Bootstrapping reflexive practice through the psychological resources of self-agency (E. Maclellan), Using literature to explore interpersonal theory: Representation of rhetorical objectification and oppression (C. Thompson, M. Kleine).

<http://www.degruyter.com/view/j/jped>

Acta Technologica Dubnicae 3/2016

Ve třetím čísle vědeckého časopisu Acta Technologica Dubnicae roku 2016, indexovaného v databázi ERIH+, byly publikovány tyto stati: Intellectual Leadership of Researchers in Higher Education: Relationship Between the Demographic Factors and Roles (Lithuanian Context) (V. Žydzūnaitė), Psychometric Properties of the Slovak Version of sEMBU on General Adult Sample (G. Rozvadský Gugová, M. Eisemann), An Inclusive Secondary School in Bratislava (E. Gajdošová, V. Bisaki, S. Sodomová), Civic Engagement and Environmental Sustainability in Teaching and Learning at Higher Education Institution in South Africa (T. Nhokodi, T. Nqowana, D. Collings, R. Tandlich, N. Köhly), University Kindergarten: The Story of a Little Big School (J. Majerčíková, A. Rebendová), nasledovné odborné články: Teachers in the Context of Vocational Education (G. Gabrhelová, L. Pasternáková), Stress of Students and Social-Pathological Phenomena (J. Hanuliaková, L. Hasajová, D. Porubčanová).

<http://www.degruyter.com/view/j/atd>

NOVINKA: Pedagogika.sk 1/2017

První letošní číslo časopisu Pedagogika.sk obsahuje studie: Metódy merania klímy v triede s výnimočným žiakom (V. Beliková), Komparácia sociálnych zručností žiakov intaktných a žiakov so špeciálnymi výchovno – vzdelávacími potrebami na bežnej základnej škole (E. Lörinczová, R. Tomšík), Organizácia režimu dňa v školskom klube detí (M. Minárechová).

<http://www.casopispedagogika.sk/>

KNIHY – SBORNÍKY: PRÁVĚ VYCHÁZÍ...

Strouhal, M. (Ed.). (2017). *Učit se být učitelem*. Praha: Karolinum.

Cílem knihy je přispět k diskusi o žádoucí podobě učitelského vzdělání. Kniha představuje texty autorů, kteří se dlouhodobě zabývají otázkami učitelské profese a učitelského vzdělávání v kontextu filosofie a sociologie výchovy, vysokoškolské didaktiky, osobnostně sociálního rozvoje i samotné pedeutologie. V pluralitě uvedených perspektiv autoři diskutují o následujících tematických okruzích: důsledky absence ideje vzdělanosti pro univerzitní provoz a učitelskou přípravu; význam filosofického vzdělání budoucích učitelů; vztah akademického a kompetenčního diskursu a problematické důsledky procesu masifikace vzdělávání a neoliberální rétoriky; různé podoby vztahu mezi teorií a praxí v kontextu vyučování pedagogiky a psychologie na fakultách připravujících budoucí učitele; perspektivy vysokoškolské didaktiky; problematika profesních kompetencí vzdělavatelů budoucích učitelů s využitím konceptu „učitele v roli modelu“.

Strouhal, M., & Štech, S. (Eds.). (2017). *Vzdělávání a dnešek*. Praha: Karolinum.

Monografie *Vzdělání a dnešek* představuje texty českých a slovenských VŠ učitelů a badatelů v oblasti pedagogiky, psychologie, sociologie a filosofie výchovy, kteří se zabývají otázkami teorie vzdělání. Je rozvržena do tří částí, tematizujících problémy vzdělanosti z různých perspektiv a sledujících specifické logiky, rozpory a otázky těchto problémů. Zahrnuje perspektivy a texty (1) historické, (2) metodologické a filosofické a (3) texty se sociopolitickým přesahem zaměřené k problémům ideologizace soudobých konceptů vzdělání. Konkrétně jsou v knize řešena tato témata: historické předobrazy soudobých problémů v teorii vzdělání (spory Chlup – Příhoda v české meziválečné pedagogice); Komenského obraz světa vzdělanců, jeho atributy a kritika; fenomenologická analýza soudobých koncepcí vzdělání v kontextu filosofie přirozeného světa; úloha metafor v pedagogickém diskursu a chybějící metafora ideje vzdělanosti; ideové a organizační změny v řízení univerzit a v podobách univerzitního vzdělávání pod vlivem neoliberálních tlaků; akademické cíle základního vzdělávání; školské reformy a jejich ideologizace; problematika kulturního relativismu ve vzdělávání.

Jedlička, R. (2017). *Psychický vývoj dítěte a výchova: Jak porozumět situačním obtížím*. Praha: Grada.

Dětství a mládí jsou klíčová období, která v mnohém zásadně určují následný lidský život. Publikace se zabývá psychickým vývojem dětí už od doby před narozením až do období dospívání. Poukazuje na to, jaké možnosti a limity má výchova v rámci rodiny i školy vzhledem k individuálním zvláštěnostem dětí. Autor poutavým způsobem objasňuje, jak výchova ovlivňuje sebepojetí, sociální zařazení a schopnost jedince vyrovnávat se s těžkostmi. Díky terapeutické praxi a mnohaletým zkušenostem s výukou na vysoké škole dokáže srozumitelně vyložit příčiny emočních problémů, dynamiku duševních poruch i pozoruhodné výsledky výzkumů. Prostřednictvím

případových studií seznamuje čtenáře s řešením výchovných obtíží, ale také s důsledky toho, když nebyla dětem či dospívajícím v krizi poskytnuta potřebná podpora. Odborné pojednání o vývoji dítěte a mladého člověka nepochybně uvítají nejen vysokoškolská pracoviště připravující do praxe budoucí učitele, psychology, zdravotníky a sociální pracovníky, ale najde uplatnění i v programech celoživotního vzdělávání pro odborníky pomáhajících profesí.

Dvořáková, M., & Šerák, M. (2016). *Andragogika a vzdělávání dospělých. Vybrané kapitoly*. Praha: Filozofická fakulta Univerzity Karlovy.

Publikace představuje andragogiku jako multiparadigmatickou a neustále se rozvíjející disciplínu. Její ambicí je komplexním a přesto srozumitelným způsobem systematizovat vybrané oblasti andragogické teorie i praxe vzdělávání dospělých a reflektovat historický vývoj i aktuální stav celého oboru. Jednotlivé kapitoly nabízejí mnohostranný pohled na tradiční andragogická témata se snahou o širší společenské a politické přesahy. Text zkoumá vznik a konstituování andragogiky jako samostatné a integrované vědní disciplíny v globálním i národním kontextu a předkládá informace o jejích klíčových poznacích. Specifická pozornost je věnována i historickému vývoji edukace dospělých v českých zemích a kritické analýze aktuální situace. Reflektována je rovněž problematika konceptu celoživotního učení a jeho proměna v kontextu aktuálních trendů společenského vývoje.

Švec, V., Nehyba, J., Svojanovský P., Lawley, J., Šíp, R., Minaříková, E., ... & Slavík, J. (2016). *Studenti učitelství mezi tacitními a explicitními znalostmi*. Praha: Masarykova univerzita.

Kniha pojednává o fenoménu tacitních znalostí u studentů učitelství v magisterském stupni vzdělávání. Zaměřuje se jednak na teoretická východiska zkoumání tacitních znalostí a poukazuje na důležitost metodologického obratu ve zkoumání tohoto tématu. Dále představuje velmi podrobně kvalitativně orientovanou metodu sběru dat (Čistý jazyk), která byla využita v prezentovaném výzkumu. V empirické části knihy se pak věnuje jednotlivým tématům, která úzce souvisí s tacitními znalostmi studentů, jako jsou neočekávané situace, subjektivní pojetí výuky nebo sdílení tacitních a explicitních znalostí.

Vážené členky a členové České asociace pedagogického výzkumu,

vlastní, byť minimální rozpočet je jedním z předpokladů úspěšného fungování asociace. Zajišťujeme tak hladký chod asociace a mimo jiné tak můžeme např. platit každoroční poplatek evropské asociaci a poskytnout tak našim členům výhodu sníženého poplatku na jejích každoročních konferencích. I proto je podle článku V., bodu 4. Stanov ČAPV jednou z povinností člena pravidelně platit členské příspěvky.

Žádáme tedy všechny členy o brzkou úhradu dosud neuhrazených členských příspěvků. Členské příspěvky jsou stanoveny ročně ve výši 300,- Kč (základní), příp. 200,- Kč (snížená sazba jen pro interní doktorandy). Členský příspěvek se hradí za celý kalendářní rok.

Účet ČAPV, na který je možno členský příspěvek poukázat, je veden u České spořitelny pod číslem účtu 000000 – 2051199389 / 0800. Jako variabilní symbol uvádějte své členské číslo.

Své členské číslo najdete na webových stránkách Asociace, kde je jmenný seznam členů s uvedením členského čísla (<http://www.capv.cz>; Základní údaje → Seznam členů, nebo přímý odkaz zde <http://www.capv.cz/zakladni-udaje-o-capv/lenstvi-v-apv/seznam-clenu>). Zde je uveden seznam všech (i neplatících) členů.

V případě nejasností se obraťte na tajemnici ČAPV (Mgr. Jana Navrátilová, DiS., email: 403081@mail.muni.cz) nebo i přímo na předsedu (novotny@phil.muni.cz, tel. 549 495 631).

Petr Novotný, předseda

Redakční poznámka: Bulletin ČAPV je dvouměsíčník, vychází vždy v sudých měsících. Informace o zajímavých konferencích a nových publikacích zasílejte na knecht@ped.muni.cz.

Informace o konferencích jsou uveřejňovány opakovaně, a to až do doby jejich konání. Informace o jednotlivých číslech časopisů jsou opakovány do doby, než je zveřejněno nové číslo. Informace o nových výzkumně anebo metodologicky zaměřených knihách jsou uveřejňovány jednou. Anotace publikací jsou v některých případech převzaty z podkladů dostupných na www stránkách jednotlivých vydavatelů a nemusí vždy vyjadřovat stanovisko redakce.

Časopis Komenský číslo 1, ročník 141, září 2016

Rozhovor do prvního čísla nového ročníku časopisu Komenský poskytla sestra Cyril Mooney, která v roce 1956 odešla vyučovat do Indie. Zde postupně vybudovala síť škol, postavených na důsledně inkluzivním principu. Její příběh se v lecčem podobá příběhu Marie Montessori, kterou také pohled na velikou bídu malých dětí přivedl k svébytným postojům a originálním řešením. Obě se dokázaly podívat na beznadějnou situaci novým pohledem, který přehlízí stereotypy, jež vedou k apatii.

Realizovat osobní vizi v podobě otevření nové školy se daří i u nás. Příkladem může být laboratorní dvojjazyčná škola Labyrinth v Brně, o které referují v **reportáži** Lucie Škarková a Monika Mandelíčková.

Jiný úhel pohledu na složitost světa, a tím i pedagogických úkolů, odráží články v rubrice **Z výzkumu**. Martina Martínková pojednává o zkušenosti rozumově nadaného žáka v roli oběti školní šikany. Z výpovědí informantů vyplývá, že jednou z možných příčin vzniku šikany bylo jejich rozumové nadání, dále bylo poukázáno na příliš častou pochvalu ze strany některých učitelů či neobratnost v sociální interakci. Výzkumný článek Miroslavy Kovaříkové prezentuje šetření, které zjišťovalo názory učitelů různých stupňů škol na riziko vniknutí neznámého člověka do školní budovy. Učitelé považují zabezpečení svých škol za dostačující (zejména na vstupu do budovy), zároveň ale připouštějí nedostatky ve znalostech konkrétních postupů v případě ohrožení.

Rubrika **Didactica viva** představuje kazuistiku učební úlohy k rozvíjení matematických představ, která umožňuje promýšlet návaznosti mezi předškolním vzděláváním a vzděláváním na prvním stupni ZŠ.

V rubrice **Do výuky** čtenáři naleznou článek o možnosti využití QR kódu ve výuce, o výuce cizího jazyka metodou CLIL a také recenzi nejrůznějších výukových aplikací na tablety.

Novinkou tohoto ročníku je rubrika **Z prací studentů**. Chceme v ní dát příležitost formátu, který hojně vzniká na pedagogických fakultách a který málokdy – vzhledem k všeobecné přesycenosti texty – najde širší uplatnění. Máme zájem o zajímavé a inspirativní práce bakalářské, diplomové i závěrečné z programu celoživotního vzdělávání. Často se v nich zúročují jedinečné zkušenosti. A je škoda, když kus dobře odvedené práce zůstane ležet ladem. První odvážná autorka – studentka Pedagogické fakulty MU v Brně – pojednává o využití filmů s estetickou hodnotou ve výuce na základní škole.

Kromě toho čtenáři naleznou v časopisu tradiční rubriky: oblíbenou psychologickou poradnu Václava Mertina, recenze na nejnovější publikace, stručné zprávy ze školství a jazykovou poradnu.

Nový ročník časopisu Komenský si můžete předplatit v Obchodním centru MU:

https://is.muni.cz/obchod/fakulta/ped/casopisy/casopis_komensky/

Navštivte nás také na webu:

<http://www.ped.muni.cz/komensky>

Call for Papers: Leisure Education

The editors of *Pedagogická orientace / Journal of the Czech Pedagogical Society* would like to invite authors to contribute to the English special issue 4/2017 entitled *Leisure education*.

Leisure Education is an overall term used to mark approaches that employ leisure activities to holistically develop an individual, especially in the sense of his/her abilities to handle their leisure responsibly. In practice, these approaches may differ depending on particular methods in use, but they also may differ regionally: you can thus talk about various types of animation, informal education, and also about experiential and outdoor types of education. From the research point of view, our topic falls under Leisure Science, Leisure and Recreation Studies, Social Pedagogy; in Central Europe then it proceeds from the German tradition of Freizeit Pädagogik. Important texts in the field of leisure education have so far been presented by e.g. M. Smith, R. Stebbins, H. Opaschowski and M. Pollo.

The special issue dedicated to Leisure Education is aimed towards these topics:

- transformations of animation approaches across Europe
- open vs. guided forms of work with children and adults
- hobbies as a form of leisure-time-competence development
- experiential approaches within the frame of leisure education
- multi-day events and socio-edutainment

Papers concerning the issue of leisure education from different perspectives (from theoretical to practical/application) are welcome.

The timeframe is as follows:

- Abstracts in English language (1–2 pages long) are to be sent by 15th June 2017 to mackur@tf.jcu.cz. Please state the following: author/s and the name of the paper, type of the paper (article – 20–30 pages; discussion paper or essay – 10–15 pages), aim and content of the paper.
- The abstracts will be reviewed by the editors of the issue and the authors will be notified by 30th June 2017.
- The papers are to be submitted by 30th September 2017.
- The papers will then be subject to double-blind peer review. The authors will be notified about the results and asked for changes to their papers by 30th November 2017.
- The issue then will go through editorial and type-setting process.

Guest editors: Richard MACKŮ (University of South Bohemia), Tomáš ČECH (Palacký University in Olomouc) and Kateřina LOJDOVÁ (Masaryk University)

CALL FOR PAPERS

Studia Paedagogica

22:4, 2017

Issue Topic: Teacher Education and Educational Research

Editors: Klára Šeďová, Sami Lehesvuori

Monothematic issue of the journal *Studia Paedagogica* will be focused on teacher education and professional development and their relationship to educational research.

On the one hand, we may consider the ways in which research results are used in teacher education. The fact that teacher education should draw on current scientific knowledge and should reflect the latest findings of educational research is commonly emphasized. Such a situation presupposes a symbiotic relationship between academics at universities who produce knowledge and disseminate it towards teachers and teachers themselves who put this knowledge into practice and thus validate it. However, this presumption has been repeatedly problematized. Traditionally, a gap between two worlds (Smagorinsky et al., 2004) – the world of research and universities, on the one hand, and the world of real practice on the other hand – has been identified. The representatives of academic knowledge have been criticising some aspects of real teaching at schools (e.g. transmissive teaching and authoritative classroom discourse) in the long term and have been offering theory and research-based alternatives (such as constructivist instruction and dialogic teaching). Complaints about these academic concepts having a limited impact on real practice are ever present. The issue can be also viewed from the perspective of the other side. Teachers often see educational science as detached from reality. In their opinion, academic concepts are difficult to apply, because they are too idealized and disregard the institutional conditions at school. Similarly, the education offered to teachers may be seen as impractical and insufficiently sensitive to teacher needs (Lefstein, Snell, 2011).

On the other hand, we may look at how teacher education itself is becoming an object of research. The topics of teacher education and development have been continuously discussed in the educational sciences. They are understood as a path to ensuring quality of teaching and learning and at the same time seen as a key to promoting educational innovations or reforms.

The issue of what form and content educational programmes for teachers should have is a widely debated one. The effectiveness of teacher education is, however, often called into question. (Van den Bergh, et al. 2015). It has been suggested that pre-service teachers' perceptions of teaching are based strongly on their own experiences of school as a student (Abell, 2000), and that such entrenched beliefs can persist throughout teacher education and into teaching service (Fajet, Bello, Leftwich, Mesler & Shaver, 2005). As for in-service teachers, it is often held that professional development programmes have a limited potential to change the style of teaching a teacher has established (Abell, 2000). As the above propositions suggest, different types of educational and development activities designed for teachers need to be carefully examined and their impact needs to be monitored. As Wilson (2013) points out, it is necessary to identify the underlying mechanisms that render some programmes more effective than others.

The questions that arise in the field thus delimited are numerous.

- *Does educational science produce concepts and theories that are applicable in practice? Is this knowledge useful in the sense that it has a potential to improve educational and learning processes?*
- *How is scientific knowledge transferred into educational programmes? How are these programmes designed and implemented? In what ways is their quality inspected? Can the characteristics of a good educational programme be identified?*
- *Does teacher education conceived in this way have any impact on practice? Are there any examples of successful educational programmes evidencing transferability of academic concepts and theories into real world of school classes?*
- *If teacher education is actually not effective and does not have any noticeable impact on the work of teachers, what are the causes of this state? Can barriers standing in the way of transfer of academic knowledge into practice be identified?*
- *What are the relationships between teachers, researchers and educators? Can we see collegial collaboration or rather rivalry of different professional visions (Goodwin, 1994) amongst them? Do differing professional visions bring problems that need to be addressed? Can their confrontation be also in some way beneficial?*
- *Do the impulses received by researchers from teachers in some way stimulate scientific inquiry? Can teachers be seen as "clients" of research orders? Can teachers themselves produce scientific knowledge or participate in its production?*

Any papers dealing with application of scientific knowledge in pre-service teacher education as well as in-service teacher development activities and programmes are welcome. We would like to focus on all levels of schools, ranging from kindergarten to higher-education level.

This monothematic issue of *Studia Paedagogica* will be published in English. Empirical articles as well as theoretical studies are welcome.

Abstracts of articles proposed for publication are accepted by 30 April, 2017, **full texts** by 30 June, 2017, both at studiapaedagogica@phil.muni.cz. The articles should be written in English and meet the requirements mentioned in the instructions for authors on the journal's web page, see below. Papers will be submitted to a peer-review process which will enable the staff to select papers for publication. The monothematic issue Teacher education and educational research will be published in December 2017.

References

Abell, S. K. (Ed.) 2000. *Science teacher education: An international perspective*. Dordrecht, The Netherlands: Kluwer Academic Publishers.

Fajet, W., Bello, M., Leftwich, S. A., Mesler, J. L. & Shaver, A. N. 2005. Preservice teachers' perceptions in beginning education classes. *Teaching and Teacher Education*, 21(6), 717–727.

Lefstein, A., & Snell, J. (2011). Professional vision and the politics of teacher learning. *Teaching and Teacher Education*, 27, 505–514.

Smagorinsky, P., Cook, L. S., Moore, C., Jackson, A. Y., & Fry, P. G. (2004). Tensions in learning to teach. Accommodation and the development of a teaching identity. *Journal of Teacher Education*, 55(1), 8–24.

Van den Bergh, L., Ros, A., & Beijaard, D. (2015). Teacher learning in the context of continuing professional development programme: A case study. *Teaching and Teacher Education*, 47, 142–150.

Wilson, S. M. (2013). Professional development for science teachers. *Science*, 340(6130), 310–313.

www.studiapaedagogica.cz

CALL FOR PROPOSALS

ICET 61st World Assembly 2017

28 – 30 June 2017

THEME

Re-thinking Teacher Professional Education: Using Research Findings for Better Learning

Masaryk University, Faculty of Arts, Department of Educational Sciences
Brno, Czech Republic

ICET and Masaryk University invite educational researchers, practitioners and policy makers to submit proposals for the International Council on Education for Teaching 61st World Assembly 2017. The assembly welcomes 200 scholars each year, representing views and research traditions from all parts of the world. Submission is open to ICET members and non-members. Submissions are accepted online only, at www.icet2017.org. To allow for as many voices as possible, participants may make no more than two presentations.

SUB-THEMES

1. Teachers as Leaders of Learning
2. Students Voice in Teacher Education
3. Improving the Quality of Learning
4. Teaching in Digital Era
5. Teacher Education and Professional Development
6. Learning Communities, Partnerships and Networks
7. International Trends in Teacher Education

PROPOSALS

Proposals are of two types: refereed and non-refereed. Refereed proposals may include individual and / or multiple authored papers and symposia. Accepted refereed papers will be included in conference proceedings. Non-refereed proposals may consist of a paper, symposium, or workshop.

TYPES OF SESSIONS

1. Multiple-paper sessions (90 minutes)

Multiple-paper sessions are intended to report summaries of ongoing or final research results, to provide a brief analysis of issues of policy and practice, or to report an initiative in teacher education. There will be 3 paper presentations for each parallel session. Each presenter will be given 20 minutes of presentation time with 10 minutes for Q & A per session.

2. Multiple-presenter symposium (120 minutes)

Symposium provides an opportunity to examine specific research issues, problems, or topics from a variety of perspectives. Symposium organizers should solicit proposals and submit them together, along with the name of a symposium chairperson. Session organizers are expected to chair the session and to facilitate discussion. The proposal should include the purpose and the rationale of the session, a description of each presentation and a statement regarding audience involvement. Symposia may also use a panel discussion format.

3. Workshops (60 - 90 minutes)

Workshops are intended to be interactive sessions where researchers, practitioners or policymakers present a theme allowing adequate time for reflective discussion and interaction. Learning-by-doing occupies most of the session, and any presentations are brief. The proposal should include the purpose and the rationale of the session, a description of the presentation, and a statement regarding audience involvement.

IMPORTANT DATES

1 October 2016: Conference registrations open

28 February 2017: Abstract submission deadline

26 March 2017: Refereed papers submission deadline

28 March 2017: Notification of acceptance of abstracts

14 April 2017: Feedback to refereed papers

14 May 2017: Refereed papers are due

20 May 2017: Early-bird registration deadline

May 2017: Conference program (draft) available online

1 June 2017: Online Registration closes

28 – 30 June 2017: ICET 2017 conference in Brno, Czech Republic

SUBMISSION REQUIREMENTS

Refereed Papers

The full first draft of the paper (no longer than 6000 words), together with a 150-word summary of the paper, should be submitted via www.icet2017.org. The 150-word summary will be included in the conference program. All feedback from the refereeing process will be returned to submitters to enable the paper to be finalized for the conference proceedings. If a refereed paper is accepted for the program but then does not pass the reviewing process, it is still eligible for placement in the program as a non-refereed paper.

Refereed papers will be published in a peer reviewed online conference proceedings, the ICET 2017 Yearbook.

The paper should include as many of the following as are applicable

- Objectives or purposes of the research
- Perspective(s) or theoretical framework
- Methods, techniques or modes of inquiry
- Data sources or evidence
- Results and/or conclusions/points of view
- Educational importance of this study
- Connection to the themes of the assembly

Criteria for Acceptance of Refereed Proposals

- Topic: originality, significance in choice of problem, importance of issues, relevance and appropriateness to conference theme/ICET areas of interest
- Contribution to Education: scientific/educational importance, theoretical/ practical framework articulated, contribution to the field
- Analysis and Interpretations: significance of conclusions or work in progress, implications for research, practice, policy and development of ideas; relationship of conclusions to findings; generalization ability or usefulness of findings or concepts
- Opportunities for Interaction: opportunities for interactions with the audience and exchange of multiple perspectives.

Non-Refereed Papers

The proposal summary of up to 1000 words (excluding the references) should be submitted by via www.icet2017.org. A 150-word summary of the paper should also be submitted for inclusion in the conference program.

The summary should address as many of the following as are applicable

- Objectives or purposes of the research, policy or practice
- Perspective(s) or theoretical framework
- Methods, techniques or modes of inquiry
- Data sources or evidence
- Results and/or conclusions/points of view
- Educational importance of this study
- Connection to the themes of the assembly

Criteria for Acceptance of Non-Refereed Proposals

- Topic: relevance and appropriateness to conference theme/ ICET areas of interest, importance of issue
- Contribution to Education: educational, practical and/or political importance, framework and significance
- Description, Analysis and Discussion: coherence, generalizability, implications and usefulness for practice, research and policy making, including outcomes/intended outcome
- Opportunities for Interaction: opportunities for interactions with the audience and exchange of multiple perspectives.

Symposium Proposal

A symposium or panel discussion provides opportunities not afforded in a single paper to examine a specific problem or topic from a variety of perspectives, engage in intensive discussion, or draw on a wide range of experiences. The proposal should provide a summary of up to 2,000 words (excluding references), together with a 150-word summary of the paper should be submitted via www.icet2017.org. The 150-word summary of the paper will be included in the program booklet. Symposium sessions are not refereed.

ABOUT MASARYK UNIVERSITY

Masaryk University, located in Brno, is the second-largest public university in the Czech Republic and the leading higher education institution in Moravia. At present it comprises nine faculties with over 200 departments, institutes and clinics. Recognized as one of the most important teaching and research institutions in the Czech Republic and a highly-regarded Central European university, it has been infused with a strong democratic spirit ever since its establishment in 1919. The university also plays a major role in the social and cultural life of the South Moravian Region. One of Masaryk University's top priorities is scientific research. In addition to attaining a leading position in research grant competitions, the university has made considerable financial investments – especially at its newly erected campus – in order to enhance research and teaching capacity, facilitate the development of tools for the transfer of knowledge and improve support for research and innovation.

LOOKING FORWARD TO WELCOMING YOU! ICET AND MASARYK UNIVERSITY

Masaryk University, Faculty of Arts
Department of Educational Sciences
Arna Novaka 1, 602 00 Brno
Czech Republic

www.icet2017.org